

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej

<https://wm.strazgraniczna.pl/wm/aktualnosci/38857,Deby-dla-upamietnienia-ofiar-Zbrodni-Katynskiej.html>
04.07.2024, 09:49

Dęby dla upamiętnienia ofiar Zbrodni Katyńskiej

Mirosława Aleksandrowicz
22.09.2020

Na terenie drogowego przejścia granicznego w Grzechotkach upamiętniono 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej. Dziś odbyła się uroczystość posadzenia sześciu Dębów Pamięci Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza.

Inicjatorem upamiętnienia poległych bohaterów był Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku wspólnie z Placówką Straży Granicznej w Grzechotkach im. 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza. Przedsięwzięcie wspierał Wojewoda Warmińsko-Mazurski Pan Artur Chojecki oraz Nadleśnictwo Zaporowo.

Uroczystość rozpoczęła Msza Święta w Kościele pw. Świętej Rodziny w Żelaznej Górze. W obchodach udział wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowych, instytucji rządowych, duchowieństwa. Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej reprezentowała płk SG Iwona Łatunowicz, Zastępca Komendanta W-MOSG. Wśród zaproszonych gości był również Prezes Stowarzyszenia Weteranów Polskich Formacji Granicznych Pan Waldemar Bocheński.

Wszystkich zgromadzonych na terenie drogowego przejścia granicznego w Grzechotkach przywitał ppłk SG Tomasz Chwietkiewicz, Komendant Placówki Straży Granicznej w Grzechotkach. Uczestnicy odśpiewali hymn państwowy. Następnie posadzono sześć dębów poświęconych zamordowanym oficerom Pułku, którymi są:

ppłk Kopeć Feliks - Dowódca Pułku,

mjr Bartosiewicz Adam Henryk - Dowódca 4. szwadronu,

kpt. Stupnicki Tadeusz Władysław - Zastępca Dowódcy i Dowódca I. plutonu w 6. szwadronie,

por. Czarnocki Tadeusz - Dowódca III. plutonu w 5. szwadronie,

por. Nosko Czesław - Dowódca III. plutonu w 4. szwadronie,

por. Russocki Waław - Dowódca II. plutonu w 6. szwadronie.

Na zakończenie odczytano Katyński Apel Poległych i oddano salwę honorową. Złożono również kwiaty pod tablicą upamiętniającą Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony

Pogranicza.

Pułk Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza rozpoczęto formować w trybie alarmowym od marca 1939 roku (początkowo pod kryptonimem „Feliks”). Impulsem do utworzenia oddziału była wywołana agresywną postawą Niemiec napięta sytuacja polityczna w Europie i podjęta w związku z powyższym przez najwyższe władze II Rzeczypospolitej decyzja o przeprowadzeniu tzw. tajnej mobilizacji. Do sformowania pułku wyznaczono osiem szwadronów kawalerii KOP, dyslokowanych dotąd na granicy wschodniej, które przerzucono na zachodnią granicę II RP, w rejon Wielunia. Były to szwadrony „Druja”, „Łużki”, „Podswile”, „Budstaw”, „Hancewicze”, „Rokitno”, „Żurno” oraz „Mizocz”. 1 września 1939 roku świetnie wyszkoleni kawalerzyści, już od pierwszych godzin wojny stanęli do walki z niemieckimi oddziałami, znakomicie wykonując zadania rozpoznawcze i opóźniające. W nocy z 4 na 5 września oddział został rzucony do nocnej walki nad Wartą pod Beleniem, gdzie poniósł duże straty zwłaszcza w kadrze oficerskiej. Następnie jednostkę skierowano w rejon Warszawy do likwidacji niemieckiego przyczółka pod Otwockiem (10-13.09.). Były to najkrwawsze i zarazem najbardziej chwalebne walki jednostki. Po niefortunnym rozdzieleniu pułku w rejonie Garwolina, główna jego część wzięła udział w bitwie pod Suchowolą (24.09.), pozostałe siły walczyły w składzie Grupy Kawalerii „Chełm”. Rankiem 28 września 1939 roku na wieść o kapitulacji najstarszy stopniem oficer pułku rtm. Maciejowski, odczytał rozkaz o rozwiązaniu Pułku, nie wymagając wykonania rozkazu przejścia do niemieckiej niewoli. Pozostała część jednostki rano 2 października 1939 roku wraz oddziałami kawalerii Grupy „Chełm” złożyła broń we wsi Bukowa, trafiając do niewoli sowieckiej. Rozdzielono oficerów z pozostałymi żołnierzami. Tragiczne były losy oficerów Pułku, którzy trafili do przejściowego obozu jenieckiego NKWD w miejscowości Frydrychówka nad Zbruczem i dalej do obozów w Kozielsku i Starobielsku. Wszyscy zostali wiosną 1940 roku zamordowani w Katyniu i Charkowie. Za podsumowanie, niech służą słowa ostatniego dowódcy Pułku rotmistrza Maciejowskiego: „Tragiczny był koniec, krótkiej, lecz pełnej chwały historii 1 pułku kawalerji K.O.P. Pułku, którego działania nigdy nie przyniosły ujemy honorowi żołnierskiemu, Pułku, który swą krwią podkreślił piękną tradycję Polskiej kawalerji”.

Opracowanie: Komendant Placówki Straży Granicznej w Grzechotkach im. 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza

ppłk SG Tomasz Chwietkiewicz

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.

posadzenie dębów Pamięci
Żołnierzy 1. Pułku Kawalerii
Korpusu Ochrony Pogranicza.